

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. כל שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא היתה לו שעת היתר לכהנים מועלין בה ... ואיזו היא שלא היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה 2.....
- ב. המביא אישם תלוי ונודע שלא חטא אם עד שלא נשחט נודע לו ... ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה.....3
- ג. משנשחט נודע לו הדם ישפך והבשר ישרף נזרק הדם הבשר יאכל.....4
- ד. כל העומד לזרוק כזרוק דמי.....4
- ה. כל העומד לשרוף נמי כשרוף דמי.....5
- ו. נותר ופרה ... מטמאין טומאת אוכלין ... חיבת הקודש מכשרתן.....6
- ז. חיבת הקודש ... צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני ... כי קאמרינן דרבנן.....7
- ח. האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת הרי זו פסולה.....9
- ט. האומר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא.....10
- י. אלו בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין 10
- יא. הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים אמרו לו בכלי אחד נדרת הקריבן בשני כלים פסולין בכלי אחד כשרין.....11
- יב. הרי עלי שני עשרונות להביא בשני כלים והביא בכלי אחד אמרו לו בשני כלים נדרת הקריבן בשני כלים כשרין נתנו לכלי אחד כשתי מנחות שנתערבו

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דף קב.

**א. כל שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין מועלין בה וכל שלא
היתה לו שעת היתר לכהנים מועלין בה ... ואיזו היא שלא
היתה לו שעת היתר לכהנים שנשחטה חוץ לזמנה וחוץ
למקומה ושקבלו פסולין וזרקו את דמה**

קדשי¹ מזבח² שמתו יצאו מידי מעילה דבר תורה, אבל מועלין בהן מדברי
סופרים, וכן אם נפסלו בדברים שיפסלו בהן הקרבנות מועלין בהן מדברי
סופרים³.

במה דברים אמורים בשלא היה להן שעת היתר לאכילת כהנים, אבל אם
היה לקדשי קדשים הנאכלים שעת היתר ואחר כך נפסלו, ונאסרו באכילה,
הואיל והותרו שעה אחת אין מועלין באותו דבר שהיה ראוי לאכילה.

ביצד קדשי קדשים שנפסלו קודם שיגיע הדם למזבח כהלכתן כגון ששחטן
בדרום אף על פי שקיבל בצפון, או ששחטן בצפון וקיבל בדרום או ששחט
ביום זורק בלילה, או ששחט בלילה וזרק ביום, או שעשאן במחשבת הזמן
או במחשבת המקום, או שקיבלו הפסולין את דמן אף על פי שזרקוהו
כשרים, או שזרקוהו פסולין אף על פי שקיבלוהו כשרים, או שיצא הדם

¹ רמב"ם הלכות מעילה פרק ג הלכה א

² כס"מ שם כתב לרבנותא נקט קדשי מזבח וכ"ש קדשי בדיק הבית. רך עיין בהר המוריה שהקשה ולא ידעתי
מה לו היה בזה לעיני הברכות ודעת רחבה כמהו. והוכיח שבקדשי בית לא יצאו מידי מעילה.

³ לכאורה הוא תמוה דהא במעילה ב' א' מבואר דמועלין בהם מד"ת יעו"ש היטב הן אמת כי שם ב' מבואר
דדבר שעלה ירד אין מועלין בו מד"ת רק מד"ס יעו"ש אבל יש לעיין דהא רבינו פסק בקדשי קדשים ששחטן
בדרום דאם עלו לא ירדו עיין לעיל פ"ג מהל' פסולי המוקדשין ה"ז יעו"ש מש"כ שם וא"כ מועלין הכא
מדאורייתא וכן בשחט חוץ לזמנו וחוץ למקומו דלכו"ע לא ירדו וא"כ יש לעיין אמאי סתם רבינו וכתב דבכולן
אין מועלין רק מדברי סופרים וי"ל דרבינו ס"ל כי לפי מאי דמסקינן בשם רבה דקדשי קדשים ששחטן בדרום
דאין מועלין בה רק מדרבנן אה"נ דבכל הפסולים אין מועלין בהן רק מדרבנן דבחדא מחתא מחתינהו כל הנך
פסולין במשנה ומשמע דהמעילה דכל הנך כולהו מדרבנן. הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והבשר כולו⁴ קודם זריקת הדם, או שלן הדם, בכל אלו מועלין בכולן לעולם שהרי לא היה להן שעת היתר.

אבל אם הגיע הדם למזבח כמצותו ואחר כך לן הבשר או האימורין, או שנטמא הבשר או האימורין, או שיצא הבשר או האימורין לחוץ, או שיצא מקצת הבשר קודם זריקת דמים, בכל אלו וכיוצא בהן אין מועלין בשאר בשרן שהרי היה לו שעת היתר לאכילה.

ב. המביא אשם תלוי ונודע שלא חטא אם עד שלא נשחט נודע לו ... ירעה עד שיסתאב וימכר ויפלו דמיו לנדבה

כבר התבאר בהוריות דף ז: שכל הטא⁵ שהייבין על שגנתו הטאת קבועה, חייבין על לא הודע שלו אשם תלוי, ומהו לא נודע אם נסתפק לו אם שנג בדבר זה או לא שנג, הרי זה מצווה להקריב אשם שנאמר (ויקרא ה פסוק יז – יח) וְלֹא יָדַע וְאִשָּׁם וְנִשְׂא עֹנֹו. וְהִבִּיא אֵיל תָּמִים מִן הָעֵזִין בְּעֶרְפָּךְ לְאִשָּׁם וְזֶהוּ הַנִּקְרָא אִשָּׁם תְּלוּי מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְכַפֵּר עַל הַסֵּפֶק וְתוֹלָה לוֹ עַד שִׂידַע לוֹ בּוֹדָאֵי שֶׁחֲטָא בְּשִׁגְגָה וְיִקְרִיב הַטָּאתוֹ.

הביא אשם תלוי⁶ ונודע לו שלא חטא או שחטא ודאי, אם עד שלא נשחט ירעה עד שיפול בו מום ויפלו דמיו לנדבה, מפני שלבו של אדם דוח על עונותיו והואיל ועל ספק הפרישו גמר בלבו להקדיש.

דף קב:

⁴ גרסינן בפ"ק דמעילה (דף ו' ו') אמר ר' יוחנן כי אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא שיצא מקצתו אבל יצא כולו לא, ופירש"י שיצא מקצת הבשר ולא יצא כולו דמינו דמהניא זריקה למקצת שבפנים מהני נמי להווא מקצת שיצא אבל יצא כולו לא וכו' דכמו דליתיה לבשר דמי אמר רב פפא לא אמר ר"ע זריקה מועלת ליוצא אלא שיצא בשר אבל יצא דם אין זריקה מועלת ליוצא ותניא כוותיה משמע בהדיא דדם אפי' יצא מקצתו אין זריקה מועלת דהא בשר אין זריקה מועלת בו אלא ביצא מקצתו ובהווא גוונא אמר דבדם אין זריקה מועלת...כס"מ שם.

⁵ רמב"ם הלכות שגנות פרק ח הלכה א

⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה יט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

ג. משנשחט נודע לו הדם ישפך והבשר ישרף נזרק הדם הבשר יאכל

ואם אחר⁷ שנשחט נודע לו, הדם ישפך והבשר ישרף כשאר פסולי המוקדשין.

נודע לו אחר שנזרק הדם⁸, הבשר יאכל לכהנים ככל האשמות.

ד. כל העומד לזרוק כזרוק דמי

כבר התבאר לעיל דף עט: שי"א⁹ שכל העומד לזרוק כזרוק דמי, ומשום כך¹⁰ כלי שרת¹¹ מקדשין דם הפסול ליקרב, וי"א¹² שהעומד לזרוק לאו כזרוק דמי ודין מיוחד הוא בדם פסול שמתקדש בכלי שרת פסול ליקרב.

⁷ רמב"ם שם

⁸ קשה קצת דמשמע דאם נודע לו קודם זריקה הבשר ישרף ואמאי הרי נתקדש הדם בכלי שרת ורבינו פסק פ"ג הל' י"ט דכלי שרת מקדשין דם הפסול ליקרב. מעשה רקח שם, ויבואר עוד להלן שיש מחלקים שבאשם תלוי לא ס"ל כרבי יוסי מטעם הנ"ל לפי כשנודע שלא הטא הוי חולין למפרע אבל בעלמא מקדש כלי השרת את הפסול היינו אם אירע פסול בנוף.

⁹ בית שמואל סימן קכד ס"ק ב

¹⁰ שם בב"ש הביא שבכ"מ ביאר שמה שפסק הרמב"ם שכלי השרת מקדש דם הפסול ליקרב דפוסק כר' יוסי בכריתות דס"ל אם נודע שלא הטא כשהדם בכוס זרוק משום כלי השרת מקדש את הפסול ליקרב והקשה עליו כמו שהקשה בלה"מ שם תימא אם כן למה פסק שם פ"ד דוקא כשנודע אחר זרוק אז יאכל ולא כשהדם בכוס אלא נראה באשם תלוי לא ס"ל כרבי יוסי מטעם הנ"ל לפי כשנודע שלא הטא הוי חולין למפרע אבל בעלמא מקדש כלי השרת את הפסול היינו אם אירע פסול בנוף וכ"כ תוספת שם בכריתות להדיא לפ"ו ס"ל להרמב"ם כל העומד לזרוק כזרוק דמי וכן העומד לשרוף אלא אשם תלוי שאני וכן לא אמרי' באשם תלוי כ"ש מקדש, ובשאר פסולים דמקדש י"ל דלמד מסוגיא זבחים דף פ"ז פשט ר' יוחנן דכ"ש מקדש ואפשר מה שמחלק הרמב"ם בפ"ג דכ"ש מקדש דם ולא שאר דברים למד ג"כ מסוגיא הנ"ל דפשט רבי יוחנן כ"ש מקדש, ובמנחות דף ו' פשט דאינו מקדש מ"ה מחלק בין דם לשאר דברים ובוה מיושב קושית הר' פטר בתוספת שם, גם אין להביא ראיה ממ"ש הרמב"ם רפ"ג ה' מעילה היתר לכהנים לא נקרא אלא שנזרק הדם ובסוגיא במנחות משמע לר"ש אפילו קודם שנזרק נקרא היתר לכהנים משום דעומד לזריקה דהא כתבו תוס' במעיל' דף ה' דסוגיא ס"ל אפי' לר"ש לא פקעי הקדושה לענין מעילה אלא אחר הזריקה ועיין ברמב"ם פ"ג ה' תרומות שם משמע דפוסק כר"ש, ועיין בהרא"ש ס"פ גיד הנשה ועיין תשובת שער אפרים דף י"ט. ועיין תומים סז ב דס"ל בעלמא קי"ל כל העומד לזרוק כזרוק דמי.

¹¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה יט

¹² ה"מ שם א ובאר היטב שם ב וכתב ומ"ש הב"ש ורש"י כתב במנחות דף ק"ב דקי"ל כר"ש ע"ש. לא מצאתי שם כלום. גם כל הראיות שמביא הב"ש ע"ש. לא ראיתי ממנו שום הוכחה שהרמב"ם פסק כר"ש. ואדרבה בפירוש המשנה בב"ק פרק מרובה פסק בהדיא (ואינו) [ואין] הלכה כר"ש ע"ש. ועיין פ"ח שם מה שהאריך

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ה. כל העומד לשרוף נמי כשרוף דמי

יש אומרים כל העומד לשרוף כשרוף דמי ולפיכך כבר התבאר במסכת גיטין דף כ: למרות שבגט הכתיבה יכולה להיות על כל דבר שיכולין לכתוב עליו¹³, ואמרו חז"ל שכותבין אותו¹⁴ אפילו על דבר שהוא אסור בהנאה, שהרי מכל מקום דבר הניתן מיד ליד הוא¹⁵. זהו בדבר שמותר לקיימו, אבל אם הוא מן הדברים שאסורים לקיימן שצריכין לבער מן העולם, יש אומרים שאין כותבין עליו שהואיל ועומד לשרוף כשרוף דמי¹⁶, וכמאן דליתיה דמי ולא כלום נתן לה¹⁷.

ובדבר שצריך שיעור לקיים מצותו כל העומד לישרף כשרוף דמי ולפיכך כבר התבאר במסכת סוכה דף כט: שכל ארבעת המינים¹⁸ שהיה אחד מהן של אשירה¹⁹, אם היא של ישראל דהיינו שקנה אותה ישראל מיד עובדיה

בזה, וכן בביאור הגר"א תמה בזה על דברי הב"ש, ועיין חי' הרי"מ שם מה שפלפל בזה, ובערוך השולחן שם ב כתב דקיי"ל דלאו כזרוק דמי וכרבנן והאריך להקשות על הב"ש,

¹³ דקדקו חז"ל כתיב [דברים כד, א] וכתב לה ספר כריתות, וסתם ספר הנאמר בכל מקום פירושו הקלף שכותבין עליו, ואם היה פירוש ספר דהכא קלף שכותבין עליו, היה לו לומר וכתב לה על ספר או בספר וכו', והיה פירושו שיכתוב לה על הספר או בספר דברים הכורתין בינו לבינה, אבל מדכתיב וכתב לה ספר אין פירוש ספר שבכאן קלף אלא פירושו ספור דברים. לבוש שם

¹⁴ משמע רק דיעבד וכדעת תוס'. ב"ש שם א. ובכ"ח כתב דאף דאית' בגמרא דכתבו על איסורי הנאה כשר דמשמע דוקא דיעבד וכן כתבו התוס' להדיא דאסור לכתוב לכתחלה דהא מתהני באיסורי הנאה מ"מ נראה לי עיקר דשרי לכתחלה דאין מתכוין ליהנות כלל אלא לכתוב עליו גט ודבריו תמוהין מאד איך נחלק על דברי התוספות בדבר פשוט כזה וכי אין לך הנאה גדולה מזה שעושה צרכיו בדבר שאסור בהנאה וגם משתכר ממון דהא היה צריך לקנות קלף לכתוב עליו הגט ולא גרע זה משוחט מסוכנת בסכין של ע"ז דאסור ואין לך הנאה גדולה מזה שמגרש אשה רעה מביתו ומתרפא מצרעתה. ח"מ שם א

¹⁵ ולא אמרינן כתותי מכתת שיעוריהו כמו גבי שופר ואתרוג דגט לא בעי שיעורא. מ"ז שם א

¹⁶ לא ידעתי למה כתב בפשיטות הגט במל הא הר"ן לא כתב דין זה רק למ"ד כל העומד לישרף כשרוף דמי ור"ש הוא דאית ליה הכי כדאיתא במנחות דף ק"ב ולמעמי' אויל דס"ל דכל העומד לזרוק כזרוק דמי ולא קי"ל כר"ש וכמו שפסק הרמב"ם פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין גבי אשם תלוי, ח"מ שם א, וכן פר"ח חולק ופסק דהגט כשר כשאר איסורי הנאה ע"ש פלפול ארוך והעלה דהרמב"ם ס"ל כל העומד לשרוף לאו כשרוף דמי זולת במידי דבעי שיעור ע"ש. ובב"ש שם ב חלק עליהם וכתב ס"ל להרמב"ם כל העומד לזרוק כזרוק דמי וכן העומד לשרוף אלא אשם תלוי שאני.

¹⁷ ועל נייר שקורין פאפ"ר שלפעמים נקבע בדפוס צורת שתי וערב אוסר הג"פ לכתוב עליו גט. תורת גיטין חדושים שם ב

¹⁸ שו"ע ונו"כ תרמט ג

¹⁹ ושלושה סוגי אשירה יש א. אילן שניטע מתחילה לשם עבודה זרה. ודינו, שאם נטעו עכו"ם – נאסר מיד, אף על פי שלא עבדו, ואם נטעו ישראל – אינו נאסר עד שיעבדנו. ב. אילן נטוע שעבדוהו לשם עבודה זרה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

הרי זה פסול, אפילו בשאר הימים, לפי שכל המינים צריך שיהיו כשיעורן המפורש בהן, ואשירה שהיא של ישראל כיון שאין ביטול הנכרים מועיל לה להתירה בהנאה, הרי היא עומדת לשריפה וכל העומד לישרף הרי הוא כשרוף, ונמצא שאין בו כשיעור המפורש בו.

ו. נותר ופרה ... מטמאין טומאת אוכלין ... חיבת הקודש מכשרתן

כבר התבאר לעיל דף קא: שהערלה, וכלאי הכרם²⁰, ושור הנסקל שנשחט²¹, ועגלה ערופה בין שנשחטה בין שנערפה²², וציפורי מצורע, ופטר חמור²³, ובשר בחלב, ובשר פרה אדומה, והפיגול, והנותר²⁴, אף ע"פ שכל אלו אסורין בהנאה, ויש בהם הועמדן לשריפה, כולן מתטמאין²⁵ טומאת אוכלין.

ודינו, שהתוספת שניתוספה באילן אחר שכבר נעבד – אסורה. ג. אילן שהועמדה תחתיו עבודה זרה. ודינו, שהוא אסור בתורת משמשי עבודה זרה.

²⁰ רמב"ם הלכות טומאת אוכלין פרק א הלכה כה

²¹ כלומר דאי נסקל מטמא טומאה חמורה דנבילה היא. כס"מ שם.

²² ועריפת העגלה מטהרת אותה כמו שחיטה כדאמרינן בס"פ הטאת העוף (דף ע' ע"ב) מדא"ר ינאי כפרה כתיב בה כקדשים וכי היכי דמליקת קדשים מטהרת מידי נבילה גם עריפת העגלה כן ובמקום שחיטה עומדת וכ"כ רבינו בפ"ג מהלכות שאר אבות הטומאה. כס"מ שם

²³ ופטר חמור פירש"י בפרק קמא דבכורות שנשחט ועדיין מרפכס שלא ירד לטומאת נבילה אבל אם נגע בו שרץ מטמא טומאת אוכלין שאם חזר ונגע באוכלים אחרים מטמאים אף על פי שמרפכס כדאמרינן בפרק העור והרוטב. כס"מ שם.

²⁴ והנה בכל הני ענינים דאמר כל העומד לפדות, כל העומד לזרוק, הוא במילי שהן מענינים דתיים, כפרה שאינה ראויה להאכל מצד הדת, וכנותר, או לענין אשם תלוי, ובחולין (פה, א) ובי"ק (עא, א) לענין שחיטה שאינה ראויה, אבל לענין טומאת אוכלים, הגם דהטומאה ענין דתי, אבל הוא תלי אם הוי אוכל, ואיך יעשה אותו מה עומד לשרוף לאפוקי מתורת אוכל ולשווא כעפרא בעלמא, ודוקא דהדבר שמפקיע אותם מאוכל הוא ענין דתי, ע"ז מועיל כל העומד לזרוק, כל העומד לפדות, זמה שהקשו כאן בגמ' שכל העומד לישרף וכו' באמת הקושיא כך, דלר' שמעון מה שאסור להאכילו לאחרים מפקיעו מתורת אוכל, וכאן בנותר ופרה הרי אינן ראויין להאכילין לאחרים. ואינן נחשבין אוכל לר"ש, אך מה דמטמאין טומאת אוכלין הוא משום שהיה לו שעת הכושר ובזמן העבר חלה עליהן תורת אוכל להאכילין לאחרים, פרה קודם זריקה, ונותר קודם שנעשה נותר, א"כ עד שאתה מביט על זמן העבר תביט על זמן העתיד לר"ש דסבר כל העומד לזרוק כו', וא"כ הוי עפרא בעלמא, ובהוה ודאי אינו אוכל, שאין ראוי להאכילו לאחרים ואין לו תורת אוכל לר"ש, דסבר דמה שהוא ענין דתי מפקיעו מחשיבות אוכלין, והבן. או"ש שם.

²⁵ בשער אפרים שאלה ל"ח האריך בנו של הרב דמשו"ה כתב רבנו מתטמאין דלטומאת עצמן א"צ שיעור משא"כ למטא אחרים דבעינן כביצה כתותי מכתית שיעורא כמ"ש התוס' סוטה דף כ"ה ד"ה לאו כגבוי דמי עיין שם. ודבריו תמוהין דלמאי הלכתא מתטמאין דבלא זה אסורין בהנאה וחולין טמאין מותרין באכילה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ז. חיבת הקודש ... צריד של מנחות מונין בו ראשון ושני ... כי קאמרינן דרבנן

כבר התבאר במסכת פסחים דף כ. שהחלק היבש שבקרבת המנחה שלא הגיע אליו שמן, והוא הנקרא "צריד של מנחות" שנגע באב הטומאה²⁶, על אף שלא הוכשר לקבל טומאה הרי הוא כראשון לטומאה, ומונין בו ראשון ושני. כלומר שאוכל שנגע בו הרי הוא שני לטומאה. ולפיכך הנוגע בו מטמא את הידים.

וטעם הדבר שקדשי מזבח לאחר שנתקדשו בכלי שרת מקבלים טומאה גם אם לא נרטבו באחד משבעה משקים וגם אם אינם ראויים לאכילת אדם, משום "חיבת הקודש". כלומר שתאוות האדם לקודש משהו הדבר שמקדיש אף על פי שלא הוכשר במים כאילו הוכשר²⁷ ומשום השיבות הקודש. שנאמר (ויקרא ז פסוק יט) וְהַפֶּשֶׁר אֲשֶׁר יֵנַע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל²⁸, לרבות עצים ולבונה, שמקבלים טומאה אף על פי שאינם אוכל ואם נטמאו ישרפו, ונפסלו מלהקריבם על גבי המזבח.

וכעין זה מצינו מעלה בקודש שהפיגול כלומר קרבן שנעשו בו אחת מעבודות ההקרבה משחיטה ועד הקטרה במחשבת חוץ לזמנו והנותר שעבר זמן הקרבן הרי הם טמאים מעצמן. רבנן גזרו עליהם שיהיו כראשון לטומאה כאילו נגעו באב הטומאה ומונין בהן ראשון ושני כלומר שאוכל שנגע בהם הרי הוא שני לטומאה²⁹. לפיכך מטמאין את הידים בכביצה, ואין הפיגול

ובהכרח אהני לן דמתטמאין שיטמאו אחרים והדרא קושיית התוס' דכתותי מכתית שיעורא (גם בלא"ה בהכרח פי' הברייתא מתטמאין דקמ"ל דחשיב אוכל אף על גב דאסור בהנאה לאפוקי מדר' שמעון) וליישב קושיית התוס' י"ל כיון דטומאת אוכלין לטמא אחרים מדברי סופרים דאין אוכל מטמא אוכל דבר תורה (ומשקה איכא למ"ד אין לה טומאה כל עיקר דבר תורה) לא שייך מכתית שיעורא דאע"ג דמכתית השיעור דבר תורה מטמא אחרים מד"ס עיין מ"ש חלק א' פי"ח מהל' שבת הכ"ז. מרכה"מ שם.

²⁶ לפי המבואר להלן מהכס"מ פרק יב הלכה יד הכא איירי דוקא באב הטומא דאורייתא אך בטומאה דרבנן מבואר להלן שספק הוא אי מונין ראשון ושני כמבואר להלן.

²⁷ ר"ה שם בסוגיא

²⁸ יש סוברים שחיבת הקודש מן התורה, ויש סוברים שאינה אלא מדרבנן, ומעלה היא שעשו חכמים בקדשים וכדלהלן.

²⁹ רמב"ם הלכות שאר אבות הטומאה פרק ח הלכה ג על פי ביאורו של הערוך השולחן העתיד הלכות שאר אבות הטומאות סימן קלח סעיף מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

והנותר מצטרפין אף על פי ששיעורן שוה בכביצה הואיל וטומאת הידים מדבריהן אבל שאר האוכלין מצטרפין שאין אוכלים טמאין מטמאין את הידים עד שיהיו כביצה.

וכבר התבאר במסכת חגיגה דף כ: שבקדשים חיבת³⁰ הקדש מכשרתן³¹, ואסור למי שידיה טמאות לאכול קדש שלא הוכשר, ואפילו לא נגע בו אלא בכלי שתחב לתוכו או שתחב לו חבירו לתוך פיו הרי זה אסור. ואצ"ל שאם נגעה טומאה באוכלין של קדש שלא הוכשרו שנטמאו. מפני שחיבת הקדש מכשרתן.

במה דברים אמורים³² לפסול האוכל עצמו ולאסרו באכילה, אבל למנות בו ראשון ושני ה"ז ספק, כיון שטומאת הידים דרבנן³³, כיצד נגע אוכל שנטמא בלא הכשר באוכל שני שהוכשר, הרי זה השני ספק מפני שהראשון לא הוכשר.

³⁰ רמב"ם שם פרק יב הלכה יג

³¹ וילפינן לה בחולין [ל"ו ב] מקרא דוהבשר לרבות עצים, ולבונה אטו בני אכילה נינהו, אלא דחיבת הקדש מכשרא ומשוי להו אוכל הכא נמי חיבת הקדש מכשרתן. ובפסחים [ל"ה א] קרי לה מעלה, ומשמע דהוא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, אבל התוס' שם [י"ט. ד"ה אלמא] כתבו דהוי דאורייתא אף שקורא לה מעלה ועיין כס"מ שם שכתב ואפשר דחיבת הקדש מכשרתן דאורייתא היא אי נמי דרבנן אינה מ"א מעלות השבד"א להיות הבשר טמא בדין תורה אבל להתטמא מדבריהן אין הקדש צריך הכשר אלא חיבת הקדש מכשרת הבשר, ואם נגע בה טומאה בין קלה בין חמורה נפסלה אף על פי שלא הוכשר במשקה כ ניות שם שגזרו בקדש ועיין מ"מ שם שהוכיח מדברי רבינו שכתב להדיא בהלכות טומאת אוכלין פרק י הלכה יז "בד"א להיות הבשר טמא בדין תורה אבל להתטמא מדבריהן אין הקדש צריך הכשר אלא חיבת הקדש מכשרת הבשר, ואם נגע בה טומאה בין קלה בין חמורה נפסלה אף על פי שלא הוכשר במשקה", ובראב"ד שם השיג עליו דהוי מן התורה והפק רק אם למנות בו ראשון ושני,

³² שם הלכה יד

³³ כסף משנה שיישב בזה מה שיש לתמוה על רבינו שהוא עצמו כתב בצירוף של מנחות אלו בפשיטות שמונים בו ראשון ושני ונ"ל שטעמו שם כמ"ש שם דאיתא בפרק המנחות והנסכים דלא מיבעיא אלא מדאורייתא דאילו מדרבנן פשיטא ליה דמונים, מיהו ה"מ כשנטמא הצריד טומאה דאורייתא וכדפירש"י שם דאז חיבת הקדש מכשרתן ואף על פי שלא הוכשר כמי שהוכשר דמי ומדאורייתא מספקא לן אי מונין בו ראשון ושני (וכבר התבאר שבמשנה למלך ושאר אחרונים הוכיחו שודאי אין טומאה דאורייתא שדעת רבינו שחיבת הקדש אינה מן התורה) ומדרבנן פשיטא לן דמונים משום דטומאה דאורייתא היא, אבל בטומאת ידים שהיא דרבנן איכא למימר שלא החמירו בו רבנן למנות בו ראשון ושני אפילו מדרבנן ובפ"ח מיירי כשנטמא הצריד טומאה דאורייתא ולפיכך פסק דמונים בו ראשון ושני מדרבנן מיהא, אבל הכא דמיירי בטומאת ידים שהיא דרבנן כתב שהדבר ספק כמ"ש בד"א לפסול האוכל עצמו וכו' אבל למנות בו וכו' לאו אאין צריך לומר שאם נגעה טומאה וכו' דסמך ליה קאי אלא ארישא דמילתא שכתב גבי ידים מסואבות חיבת הקדש מכשרתן.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ח. האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא זו להביא במחבת והביא במרחשת במרחשת והביא במחבת הרי זו פסולה

כבר התבאר לעיל דף ג. שהאומר הרי עלי³⁴ במחבת והביא במרחשת, במרחשת והביא במחבת, מה שהביא הביא שאנו אומרים לא לשם נדרו הביא אלא כנדבה³⁵, וידי חובתו לא יצא. ובעת שמביא³⁶ צריכין לישאל לו על מה הוא מביא, ואם יאמר לחובתו מביא, לא יקבלו ממנו ופסולה³⁷.

ואם אמר סולת זו להביא במרחשת והביאה במחבת³⁸, אפילו לא טיגנה עדיין אלא רק הניחה³⁹, או במחבת והביאה במרחשת, או מאפה תנור והביא במרחשת, או במנחת סולת וכדומה⁴⁰, הרי זו פסולה, שהרי נקבע בסולת זו מה שאמר ואינו יכול לשנותה לאחרת⁴¹. וכן כל כיוצא בזה.

אולם אם נדר מנחת סולת⁴² והביא במרחשת או במחבת או אפה בתנור יצא ידי חובתו אפילו אמר סולת זו.

³⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה ב

³⁵ רש"י קב: ד"ה מה שהביא

³⁶ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן צו סעיף ב

³⁷ מלשון רש"י משמע דנאמן מדלא כתב דוודאי לא לשם נדרו הביאו.

³⁸ ובעת שהניחה ידע שאמר במרחשת.

³⁹ זבח תודה מה" ד"ה הרי עלי

⁴⁰ כך מסתברא וכ"מ מערוך השולחן שם ג

⁴¹ רש"י שם ד"ה זו להביא

⁴² במשנה למלך שם פרק יג הלכה י במאי דס"ל להרא"ם והרב בעל לחם משנה שנים מנחת הסולת היה בה אפייה והיתה באה עשר חלות דומיא דשאר מנחות אפייה זו דמנחת הסולת באיזה כלי היתה נעשית במחבת או במרחשת או בתנור ולא ראיתי בנמ" שום גלוי לזה וגם רבינו לא ביאר דין זה ואולי יאמרו דמנחת הסולת הרשות בידו לאפותה באיזה כלי שירצה דדוקא האומר הרי עלי במחבת והביא במרחשת או מרחשת והביא במחבת קי"ל דלא יצא ידי חובתו וכמ"ש רבינו ריש פי"ז מהלכות אלו אבל האומר הרי עלי מנחת הסולת יכול לאפותה באיזה כלי שירצה. עיי"ש שהאריך בשימתם ואפילו לפי מה שהסיק שם הכלל העולה דלפי מה שכתבנו בדעת רבינו מנחת הסולת לא היה בה חיוב באפייה כלל אלא היתה מתחלקת לכהנים תיכף אחר הבליחה. אך מכל מקום יכול לאפותה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ואם בטעות הניחה בכלי, כגון שנדר מרחשת ובטעות הניחה במחבת, ואמרו לו מרחשת נדרת והחזירה למרחשת, יצא ידי נדרו וכשר שאין הכלי מקדש אלא לדעת⁴³.

ט. האומר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא

האומר הרי עלי⁴⁴ שני עשרונות להביאן ולהניחן במקדש⁴⁵ בכלי אחד, והביאן בשני כלים, בשני כלים והביאן בכלי אחד, מה שהביא הביא וידי חובתו לא יצא⁴⁶, שנאמר (דברים כג פסוק כד) פֶּאֶשֶׁר נִדְרָתְךָ לַה' אֱלֹהֶיךָ וְגו'.⁴⁷

י. אלו בכלי אחד והביא בשני כלים בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין

אמר אלו⁴⁷ שהיו מונחים לפניו להביא בכלי אחד, והביא בשני כלים פסול, שהרי מפריש ממנה שני קומצים, והוא לא נדר אלא קומץ אחד⁴⁸. ועוד, שמנחה חסרה היא בכל כלי וכלי. או שאמר אלו להביא בשני כלים והביא בכלי אחד הרי אלו פסולין⁴⁹ שהרי מנחה יתירה ומיעט בקומצין, שהוא בירר לה שתי קמיצות ולא קמץ אלא אחד⁵⁰, אולם קודם שקמץ י"א שהרי זה בשתי מנחות שהתערבו שאם יכול לקמוץ כל אחת בפני עצמה כשר⁵¹

⁴³ זבח תודה שם ד"ה אמרו לו

⁴⁴ רמב"ם שם

⁴⁵ כלומר להניחן בכלי ולא רק להביאם מביתו. זבח תודה שם ד"ה האומר, תורת הקדשים שם אות ז

⁴⁶ וצריכא דאי אשמעינן הך קמייתא משום דאמר במחבת וקא מייתי במרחשת אבל הכא דאידי ואידי במחבת ואידי ואידי במרחשת אימא ידי נדרו נמי יצא ואי אשמעינן הך משום דקא פליג להו אבל התם דלא פליג בה אימא לא צריכא.

⁴⁷ רמב"ם שם הלכה ג

⁴⁸ ר"ב במשנה יב ב

⁴⁹ והטעם דבזה לא שייך לומר שלנדבה הביאם.

⁵⁰ ר"ב שם

⁵¹ רש"י ור"ב שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כמבואר להלן. וי"א⁵² שכיון שהביאן מלכתחילה בכלי אחד מנחה אחת יתירה היא כנזכר ופסולה גם אם יכול לקמוץ כל אחת בפני עצמה.

יא. הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד והביא בשני כלים אמרו לו בכלי אחד נדרת הקריבן בשני כלים פסולין בכלי אחד כשרין

לא קבען בשעת הנדר אלא אמר הרי עלי שני עשרונות להביא בכלי אחד, והביאן בשני כלים, אמרו לו בכלי אחד נדרת, ולא חש לדבריהם והקריבם בשני כלים הרי אלו פסולין, ואף על גב דלא אמר אלו להביא בכלי אחד, שמכיון שאמרו לו בכלי אחד נדרת היה לו לומא שמשום נדר אחר מביאם ומשלא אמר כן ודאי לאו נדבה הוא.

ואם הקריבם בכלי אחד הרי אלו כשרים.

וכל זה בפירוש בשעת נדרו באיזה כלי יביא וכמה יביא בכלי אך אם לא פירש אלא אמר בסתם הרי עלי שני עשרונות, ובשעת הפרשה קבען והפרישן בשני כלים או הניחם במחבת או מרחשת וכדומה, ואפילו אמר סולת זו אביא לנדרי בכלי זה, וחזר והביאן בכלי אחד או בכלי אחר, הרי אלו כשרים שנאמר פֶּאֶשֶׁר נְדָרְךָ וְלֹא כְאֲשֶׁר הִפְרַשְׁתָּ, וקביעות של עת ההפרשה אינה כלום⁵³.

יב. הרי עלי שני עשרונות להביא בשני כלים והביא בכלי אחד אמרו לו בשני כלים נדרת הקריבן בשני כלים כשרין נתנו לכלי אחד כשתי מנחות שנתערבו

⁵² דעת תוס'

⁵³ תורת הקדשים שם אות ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אמר הרי⁵⁴ עלי שני עשרונות להביא בשני כלים והביא בכלי אחד, אמרו לו בשני כלים נדרת, הקריבן בשני כלים הרי אלו כשרים, הקריבן בכלי אחד⁵⁵ הרי אלו כשתי מנחות שנתערבו. שהתבאר לעיל דף כג: ששתי מנחות⁵⁶ שלא נקמצו שנתערבו זו בזו, אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמו ומזו בפני כגון שנפלה זו בצד זה של כלי וזו בצד זה ונשאר מהן כדי קומץ שלא נתערב⁵⁷, כשרות עצמו כשירות⁵⁸, ואם לאו פסולות שנאמר⁵⁹ (ויקרא ב פסוק ב) מִסְקָתָהּ וְלֹא מִסּוּלַת חִבְרָתָהּ. ויש מכשירים⁶⁰ רק אם קודם הניחם בשני כלים כמו שנדר ואז נתערבו או שעירבן בכלי אחד, אך אם מלכתחילה עירבן או התערבו בכלי אחד אינו יכול לקמוץ זו בפני עצמה וזו בפני עצמה.

⁵⁴ רמב"ם שם הלכה ד

⁵⁵ דעת רש"י והר"ב וכן משמע דעת הרמב"ם.

⁵⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יא הלכה כט

⁵⁷ ר"ב מנחות פ"ג מ"ג ופסקו בתורת הקדשים יא: אות ע ולא דמי לעירוב ב' דמים [זבחים פ"ח מ"ט] דשתיהן כשרות, די"ל התם בכל שהוא מכל אחד שיש בהתערובות כשהגיע למזבח סג, אבל הכא בעינן קומץ שלם מהמנחה עצמה. תפא"י במשנה שם

⁵⁸ יש לתמוה לפמ"ש רבנו לעיל הכ"ג דצירוף הוה בעיא דלא אפשרה האיך כתב בפשיטות אם יכול לקמוץ מזו בפני עצמו ומזו בפני עצמו כשרים ובגמ' אוקמוה בגושיין מחולקין העשויין כמסרק אבל במעורבין ממש הו"ל בעיא דלא אפשרה. ונראה ליישב דבמנחות דף ט' אפלו ר' יוחנן וריש לקיש במנחה שחסרה קודם קמיצה אם יביא מתוך ביתו וימלאנה ולפ"ז לפי מה דקיי"ל כר' יוחנן דיביא מתוך ביתו וימלאנה ליכא למפשט מידי ממשנתנו דאע"ג דהך דמערב לא נגע מ"מ הך דנגע לא גרע מאלו מביא מתוך ביתו ומלאנה ובני ר' חייא דרצו לפשוט מהך מתני' בהכרח ס"ל כר"ל ודחה רבא לפי שיטתם דאפי' לר"ל איכא לאוקים בעשויין כמסרק וליכא למפשט מידי מהך מתני' מיהו אנן דקיי"ל כר"י שפיר אפי' מערב ממש נמי כשרות כל שיכול לקמוץ מכל אחד בפ"ע. מרכה"מ שם.

⁵⁹ הכי דרש"י בתורת כהנים

⁶⁰ דעת התוס'

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

